

Kommuneplantillæg for landsbyer

Lokalområdernes udviklingsretning

Møde med Det Fælles Landdistriktsråd
31.08.2023

HEDENSTED
KOMMUNE

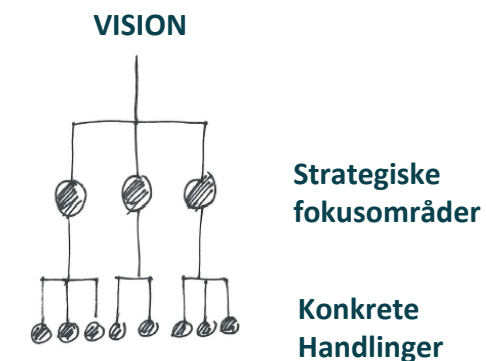
Dagsorden

- Kommuneplantillæg for Landsbyer
  - Baggrund
  - Formål, indhold og proces
  - Output: Beskrivelse af lokalområders udviklingsretning
- Hvilke potentialer ser Det Fælles Landdistriktsråd?
- Hvilke udfordringer?
- Kan Det Fælles Landdistriktsråd understøtte arbejdet?
- Hvordan?

Udviklingsretning for lokalområde XXX

- Baggrundsmateriale:
Data, kortlægning, eksisterende planer
- Lokalområdets kvaliteter
- Lokalområdets udviklingspotentialer

Baggrund

Kommuneplantillæg for landsbyer

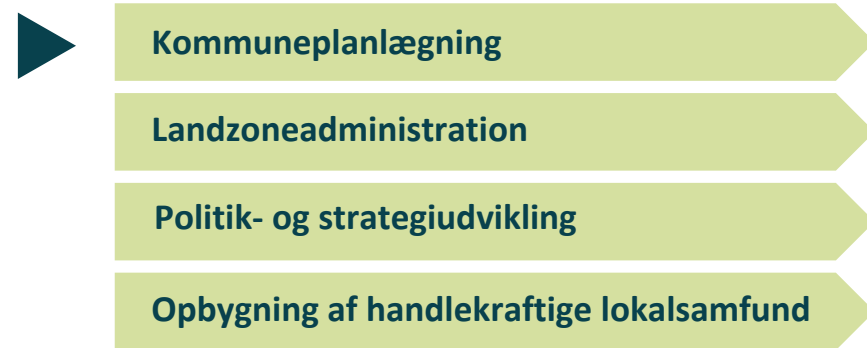
Planstrategi og Kommuneplan

- Kommuneplanen er en langsigtet og overordnet plan for kommunens fysiske udvikling - med et 12 årigt perspektiv.
- En revision af Kommuneplanen skal ske i hver kommunalbestyrelsesperiode. (jf. Planloven)
- Gennem en planstrategi beslutter Kommunalbestyrelsen i hver periode, hvad revisionen skal omhandle.
- Kommunalbestyrelsen har i juni 2023 vedtaget planstrategien for igangværende periode.
- I Planstrategi 2023 peger Kommunalbestyrelsen på landsbyudvikling som et af de fire vigtige temaer, der skal arbejdes med i denne kommunalbestyrelsesperiode:
  - Boliger
  - ▶ **Landsbyer**
  - Turisme og natur
  - Erhverv

Program for Landsbyudvikling

- Udvikling af kommunens landsbyer handler om meget mere end kommuneplanlægning.
- Derfor har forvaltningen i første omgang zoomet ud og kigget på andre indsatser, vi også skal have fokus på, for at lykkes med reel landsbyudvikling.

Indsatser:

Formål:

at skabe **vækst og bosætning i balance**,
samt sikre **liv og aktive, forpligtende
fællesskaber** i kommunens landsbyer

- Koordinering af de fire indsatser kalder vi "Program for Landsbyudvikling".
- Program for Landsbyudvikling blev godkendt af Kommunalbestyrelsen i maj 2023.

Landzoneadministration

Indsatsen er politisk forankret i **Udvalget for Teknik & Miljø**.

I landsbyer (landzone) tager landzoneadministrationen stilling til, om der må foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelser og ubebyggede arealer.

Forvaltningen anbefaler, at der udarbejdes en forvaltningspraksis for landzoneadministration.

Praksissen:

- Har tæt sammenhæng til revidering af retningslinjer og rammer i Kommuneplantillæg for Landsbyer
- Skal sikre smidige processer omkring landzonesagsbehandling
- Skal sikre sammenhæng og gennemsikrelighed mellem kommuneplanen og den måde den forvaltes på

Politik- og strategiudvikling

Indsatsen er politisk forankret i **Udvalget for Fællesskab** og **Udvalget for Vækst & Klima**.

Indsatsen handler om at omdanne politikker og strategier til konkrete handlinger og aktiviteter, der bidrager til udvikling og vækst i landsbyerne.

Indsatsens indhold:

- Udvikling af retningsgivende politikker og strategier – f.eks. Bosætningsstrategi, ny strategi for landdistriktsudvikling, kulturstrategi, Outdoor-strategi, Projekt Længe Leve Horsens Fjord m.fl.
- Omsætte politik og strategi til handlinger og aktiviteter i landsbyerne
- Udvikling og realisering af partnerskaber og samskabelses-/samarbejds- eller fyrtårnsprojekter

Opbygning af handlekraftige lokalsamfund

Indsatsen er primært politisk forankret i **Udvalget for Fællesskab**.

Indsatsen handler om at opbygge lokalsamfundenes kapacitet – socialt, kulturel, økonomisk, symbolsk – til at kunne arbejde med egen udvikling og vækst. Det forudsætter et øget fokus på koordinering på tværs af organisationen og med lokalsamfundene.

Opbygningen af handlekraftige lokalsamfund kommer til udtryk i eksempelvis:

- Tydelig og klar rammesætning for samarbejde mellem lokalsamfund og kommune
- Vidensdeling på netværks-/temamøder, kommunikation og dialog til og med lokalsamfundene, undervisningsforløb
- Understøttelse af foreningslivet i landsbyerne med f.eks. midler fra Det Fælles Landdistriktsråd eller Fritidsudvalget til udviklingsprojekter lokalt
- Rådgivning og sparring om foreningsudvikling som f.eks. nye organiseringsformer, fastholdelse og rekruttering af medlemmer, trænere og bestyrelsesmedlemmer, nye aktiviteter
- Anvendelse af analyser, indsigt og rapporter (f.eks. Lokalsamfunds- og sundhedsprofiler, strategisk planlægning o.l.) til at sætte fokus på civilsamfundsudfordringer på lokalt og kommunalt niveau og løsningen af samme
- Erhvervs-, iværksætter- og detailudvikling
- Branding af lokalområderne
- Sparring omkring fundraising og projektificering

Tilgang til landsbyudvikling

Program for landsbyudvikling, herunder indsatsen Kommuneplantillæg for landsbyer, bygger på følgende tilgang til landsbyudvikling:

- **LOKALE KVALITETER**

Kommunalbestyrelsen har blik for, at hvert lokalsamfund og hver landsby kan noget forskelligt - og skal udvikle sig forskelligt. Med afsæt i lokale kvaliteter og styrker.

- **BYNETVÆRK**

Kommunalbestyrelsen betragter alle landsbyer som del af et bynetværk, hvor landsbyernes forskellige kvaliteter supplerer hinanden og bidrager til at løfte udviklingen i et større geografisk område.

- **HANDLEKRAFTIGE LOKALSAMFUND**

Kommunalbestyrelsen understøtter udvikling af handlekraftige lokalsamfund, der selv vil og kan tage ansvar for den lokale udvikling. Kommunalbestyrelsen har i den sammenhæng fokus på partnerskaber, hvor der er klarhed omkring, hvordan hver part bidrager til den fælles opgave omkring landsbyudvikling.

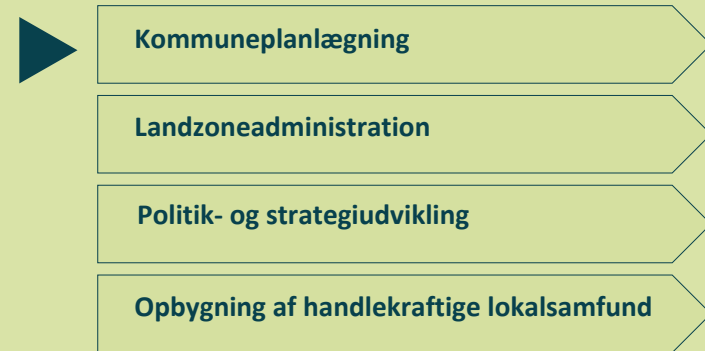
- **VARIGE, KOORDINEREDE OG FORANKREDE INDSATSER**

God landsbyudvikling tager tid. Kommunalbestyrelsen har derfor det lange lys på og går efter at finde de rigtige og bæredygtige løsninger, baseret på kvalitet og fællesskab.

Hvad bygger vi videre på?

Vi bygger videre på igangværende og nyligt afsluttede indsats, heriblandt:

- **[Strategisk Planlægning for Landsbyer \(Kommuneplan 2021-2033\)](#)**
16 Kortlægninger der formidler 15 landsbyers lokale styrker, udfordringer og potentialer, samt kigger på tværs af kommunen. Et fælles overordnet mål for landsbyernes udvikling og en ambition om strategisk og handlingsorienteret samarbejde mellem lokalsamfund og kommune om fremtidig landsbyudvikling.
- **[Lokale udviklingsplaner](#)** - Fem nye LUP'er samt en række andre.
- **[Hedenstederne.dk](#)** - Platform henvendt til tilflyttere, der beskriver kommunens lokalområder.
- **Lokalsamfundsprofiler** - Tværgående, datainformerende refleksioner om, hvordan lokalsamfundet har det, og hvad der kendetegner det. (Udvikles løbende i Læring)
- **Organisering omkring Det Fælles Landdistriktsråd og organisering omkring lokalråd**
I Hedensted Kommune bliver puljemidlerne til landdistriktsudvikling forvaltet af Det Fælles Landdistriktsråd. Landdistriktsrådet virker efter vedtægter og en Landdistriktsstrategi og består af 9 medlemmer – 8 valgt fra lokalråd og 1 kommunalbestyrelsesmedlem. Rådet refererer til Udvalget for Fællesskab.
- **Lokalkontaktordningen**
Ordningens hensigt er at understøtte udvikling lokalt. I landsbyerne er det landdistriktskoordinatoren der i første omgang er lokalkontakt. Men alt efter udviklingsprojektets omfang vurderes det, om andre skal inddrages eller om rollen i en periode kan overdrages til mere relevante fagpersoner.
- **Lokalt funderede projekter**

Kommuneplantillæg for landsbyer

Formål, Indhold, Proces, Output

Kommuneplantillæg for landsbyer

Kommuneplanen er den overordnede plan – og dermed Kommunalbestyrelsens visioner - for kommunens fysiske udvikling de næste 12 år.

Et kommuneplantillæg er tilføjelse/ændring af den gældende kommuneplan.

I juni 2023 igangsatte Kommunalbestyrelsen arbejdet med Kommuneplantillæg for Landsbyer.

Kommuneplantillæg for Landsbyer skal revidere Kommuneplanen på emner, der er hensigtsmæssige for at fremme landsbyudvikling.

Formålet med kommuneplantillægget er:

1. At skabe de planmæssige forudsætninger der skal til, for at vækst og udvikling i kommunens landsbyer er muligt
2. At understøtte Kommunalbestyrelsens ønske om, at landsbyernes lokalsamfund og Hedensted Kommune arbejder sammen om landsbyudviklingen
3. At udviklingsretningen for hvert lokalområde afstemmes (lokalsamfund, politisk, teknisk, lovgivningsmæssigt), så realisering af ønsket udvikling bliver mere agil, smidig, realistisk og handlingsorienteret

Landdistriktsarbejdet og Kommuneplantillæg for landsbyer

- Fælles fokus på landdistriktsudvikling med fokus på kapacitetsopbygning og netværk
- Fra kommunens perspektiv giver det mening at koble indsatser og processer
- Det giver et bedre afsæt for lokal udvikling

Kommuneplantillæg for landsbyer

Kommuneplanen er opdelt i rammer, retningslinjer og hovedstruktur.

Hovedstruktur

Kommunalbestyrelsens visioner, mål og handlinger for hvert lokalområdes fremtidige udvikling

Lokalområdernes udviklingsretning

Retningslinjer

Hvordan Hedensted Kommune i den enkelte sagsbehandling forholder sig til forskellige overordnede emner indenfor landsbyudvikling

Rammer

Fysisk afgrænsning samt overordnede bestemmelser for at opføre bygninger, anvende arealer med videre.

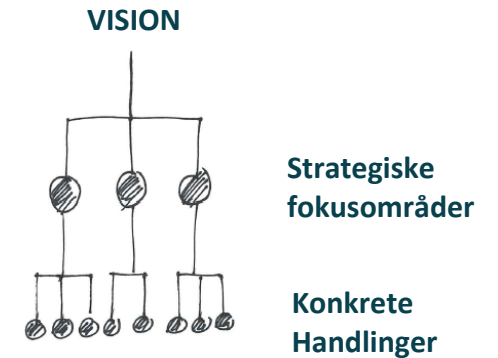
Rammeændringer for at sikre udviklingsmuligheder i landzonelandsbyer.
Særskilt proces – debatfase/forhøring i november

Output fra proces

I kommuneplanen vil der fremgå en beskrivelse af hvert lokalområdes udviklingsretning som skitsereret her:

- Baggrundsmateriale:
Data, kortlægning, eksisterende planer
- Lokalområdets kvaliteter
- Lokalområdets udviklingspotentialer

Derudover:

- At understøtte samarbejde og forpligtende fællesskaber i forbindelse med landsbyudvikling
- At udviklingsretningen for hvert lokalområde afstemmes (lokalsamfund, politisk, teknisk, lovgivningsmæssigt), så realisering af ønsket udvikling bliver mere agil, smidig, realistisk og handlingsorienteret

Lokalområdernes udviklingsretning

- Udviklingsretningen er den retning, som både lokalsamfund og kommune vil arbejde for at realisere.
- Beskrivelsen for hvert lokalområde skal udarbejdes i et samarbejde mellem lokalsamfund og Hedensted Kommune.
- Vi skal afstemme det fælles grundlag for fremtidigt samarbejde. Hvad kan vi fælles arbejde for?
- Beskrivelserne skal tage afsæt i lokale kvaliteter og styrker, og vil hertil beskrive lokalområdets potentialer i kontekst af et større bynetværk.
- Beskrivelsen af lokalområdets udviklingsretning vil blive indbygget i Kommuneplanen.
- Kommunalbestyrelsen skal virke for Kommuneplanens gennemførelse.

Opdeling i lokalområder

I forbindelse med beskrivelse af lokalområdernes udviklingsretning i hovedstrukturen foreslår forvaltningen at opdele kommunens centerbyer, lokalbyer og landsbyer i 15-20 lokalområder.

Opdelingen vil tage afsæt i:

- Forvaltningens og medlemmer af Det Fælles Landdistriktsråds viden om, hvordan lokalsamfundene orienterer sig mod hinanden
- Forvaltningens og medlemmer af Det Fælles Landdistriktsråds vurdering af hvilke bynetværk og samarbejder, som kan være oplagte at understøtte
- Lokalrådenes ønsker til opdeling

Forvaltningen vil involvere medlemmer af Det Fælles Landdistriktsråd angående denne opdeling i opstart af processen med Kommuneplantillæg for Landsbyer.

Udvalget for Vækst & Klima for en status på opdelingen af lokalområder i oktober 2023.

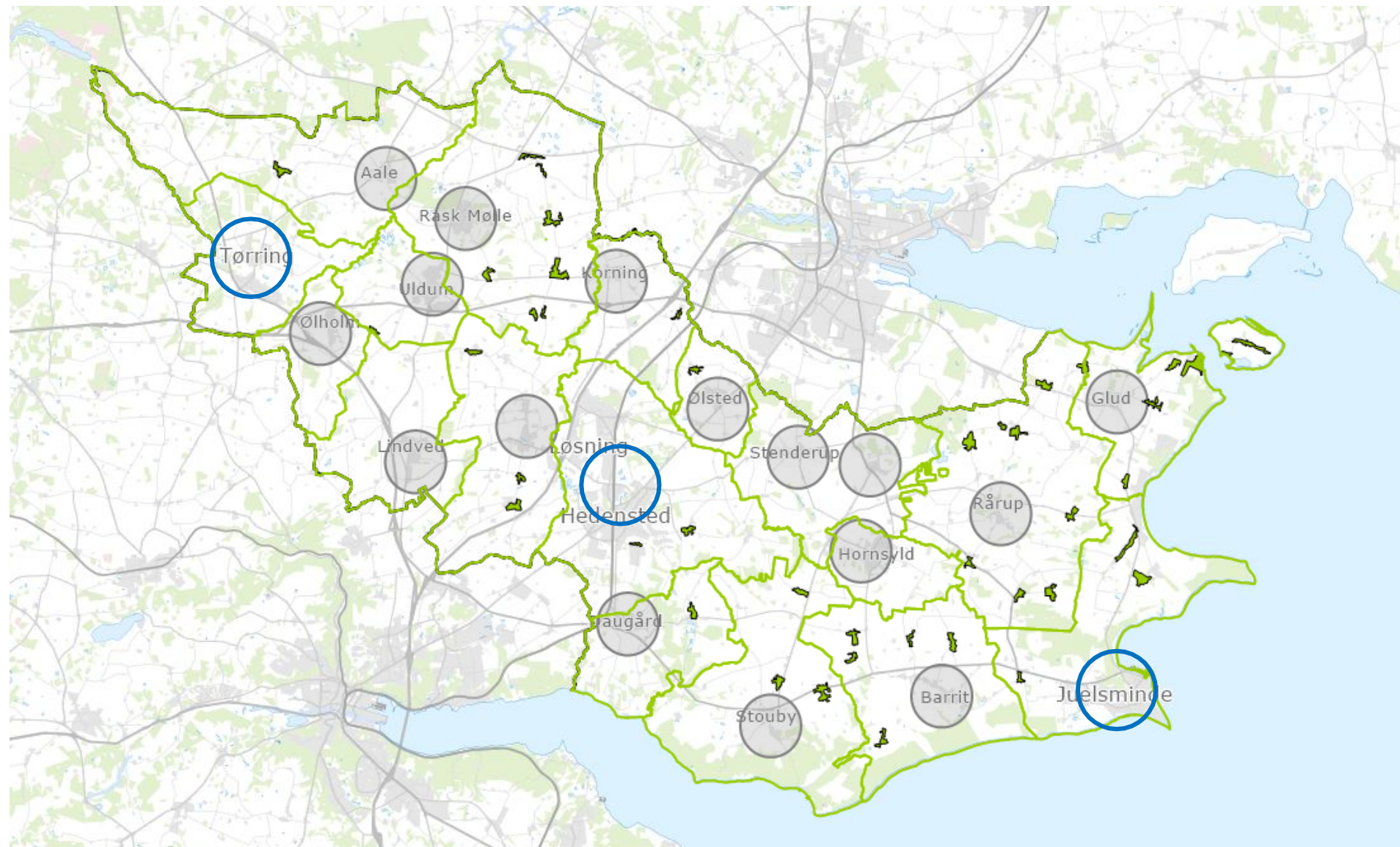
Opdeling i lokalområder - Udkast

Grå = Lokalby

Grøn = Landsby

Blå = Centerby

- **Tørring**
- Aale, Hjortsvang
- Ølholm
- Uldum, Hesselballe
- Rask Mølle, Hvirring, Kalhave, Flemming, Havrum, Hornborg
- Lindved
- Kragelund-Øster Snede, Gl. Sole, Bøgballe, Båstrup
- Korning, Eriknauer
- **Hedensted-Løsning**, St. Dalby, Thorup, Urlev
- Daugård, Ørum
- Ølsted, Bottrup
- Bjerre, Stenderup
- Hornsyld – Bråskov
- Stouby, Hornum, Gammelby, Hyrup
- Barrit, Barrit Station, Breth, Vrigsted, Nedre Vrigsted, Staksrode
- **Juelsminde**, Vesterby, Hosby, Overby
- Rårup, Møgelkær, Skjold, Åstrup, Gramrode, Klejs Mølleby, Klejsgård, Brund
- Glud, Øster Bisholdt, Vester Bisholdt, Neder Sønderby, Østrup, Snaptun, Hjarnø Havn, Hjarnø By

Forskel på, hvordan og hvornår beskrivelserne udarbejdes:

Lyseblå markering:

1. Lokalområder med centerby

Beskrivelsen bliver udarbejdet i forbindelse med Kommuneplan 2025. Arbejdet med de tre centerbyers udviklingsretning giver bedre mening i den kontekst.

Lysegrøn markering:

2. Lokalområder med ny LUP

Lokalsamfundene har nyligt været igennem en proces, hvor lokalområdets udviklingsretning er fastlagt som en del af udviklingsplanen.

Omsætning af udviklingsplanens indhold til et format, der kan inkorporeres i kommuneplantillægget.

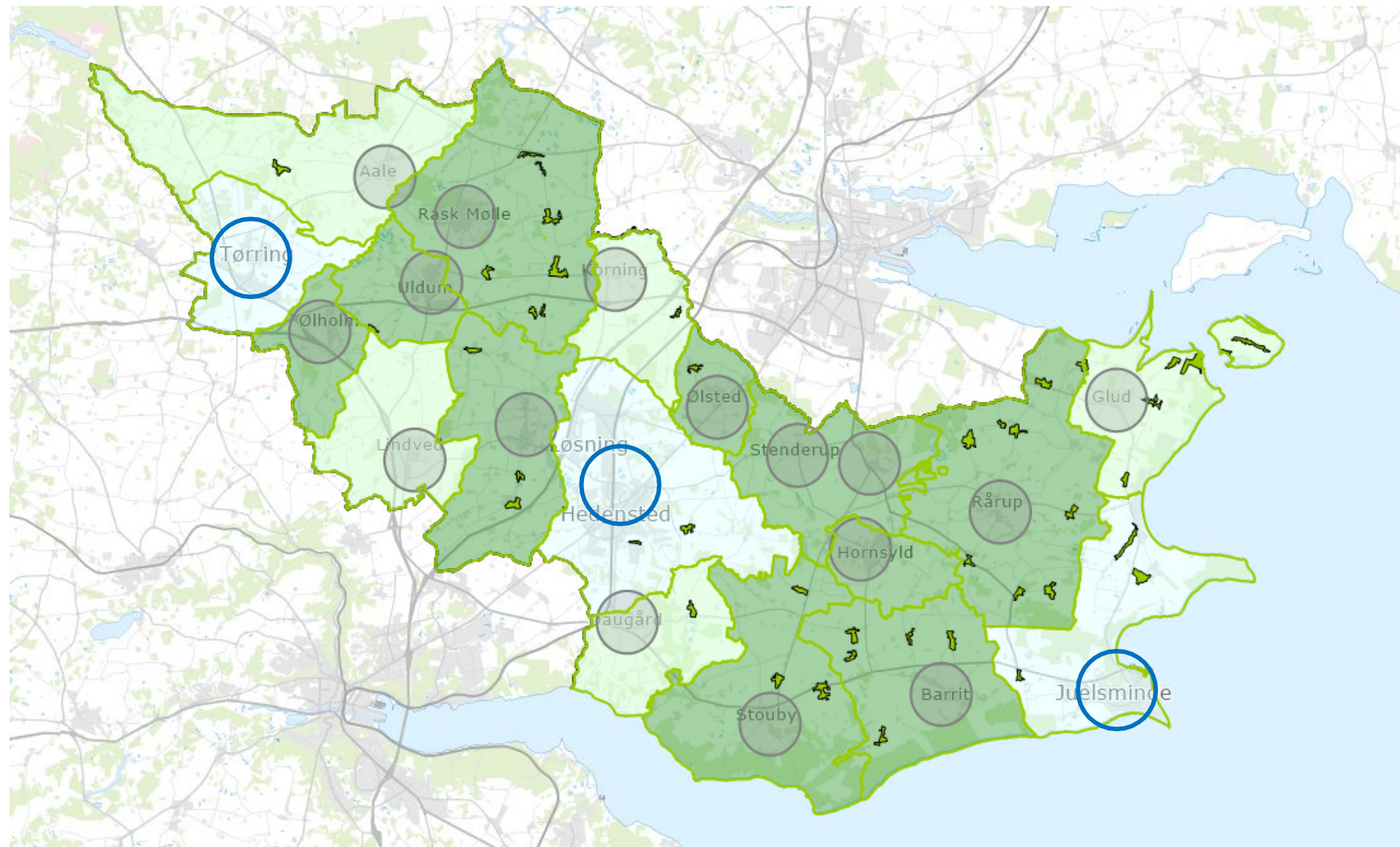
Orientering af lokalrådene om, hvordan udviklingsplanerne bliver inkorporeret i Kommuneplanen, samt hvad det helt konkret betyder for realisering af planerne.

Mørkegrøn markering:

3. Øvrige lokalområder

Proces med involvering af lokalsamfundene.

Identificere og beskrive udviklingsretningen for hvert lokalområde.

Proces for lokalområder – kan koordineres med BLUP processer

Forvaltningen foreslår følgende overordnede rammer for processen med hvert lokalområde:

- **Forvaltningen kontakter lokalråd:**
  - Formål med at beskrive lokalområdets udviklingsretning, rammerne for processen samt opdelingen af lokalområdet afstemmes
  - Der aftales et møde
- **Forvaltningen afholder møde med lokalråd:**
  - Indledende snak om lokalområdets udviklingsretning. (Med afsæt i eksisterende kortlægninger, data, planer, faglige analyser mv.) Forvaltningen har inden mødet forberedt et udkast
  - Drøftelse af hvordan lokalrådet/lokalrådene vil involvere lokalsamfundet
- **Lokalråd involverer deres lokalsamfund og samler input til beskrivelse af udviklingsretning**
- **Forvaltningen udarbejder beskrivelse af udviklingsretning**
- **Forvaltningen har dialog med lokalråd om:**
  - Justeringer af beskrivelsen og afrunding
  - Hvordan kan lokalsamfundene arbejde for realisering?
  - Hvordan kan Hedensted Kommune understøtte realisering?
  - Næste skridt

OBS: Inden beskrivelserne kan blive en del af Kommuneplanen (som Kommunalbestyrelsen skal virke for), skal de godkendes politisk.

Proces for lokalområder

- Det drejer sig om ca. 10 lokalområder.
- Omfanget af en sådan proces kan variere meget fra sted til sted, alt efter hvor stor interesse lokalrådene har for at involvere deres lokalsamfund, hvor stor interesse de har for at bidrage til beskrivelsen, samt hvor langt de i forvejen er med deres visionsarbejde. Forvaltningen vil i dialogen med hvert lokalråd detailplanlægge den proces, der giver bedst mening for lokalområdet.
- Forvaltningen vil forsøge at nå igennem processen for alle lokalområder i forbindelse med kommuneplantillægget. Såfremt det ikke er muligt, vil arbejdet pågå til der er udarbejdet en beskrivelse for alle lokalområder.
- Forvaltningen vil udarbejde et forslag til, hvornår processerne igangsættes i hvert lokalområde. Dette på baggrund af dialog med lokalråd om, hvornår de er klar, hvad deres behov er samt forvaltningens ressourcer. Udvalget for Vækst & Klima får status på dette i oktober 2023.
- Forvaltningen vil i dialogen med lokalrådene have fokus på at understøtte udvikling af handlekraftige lokalsamfund, der selv vil og kan tage ansvar for den lokale udvikling. I den sammenhæng vil forvaltningen have stort fokus på at skabe klarhed omkring, hvordan lokalsamfund og kommune hver især kan bidrage til den fælles opgave omkring landsbyudvikling.
- Forvaltningen vil involvere Det Fælles Landdistriktsråd samt eventuelt Klimaråd og Fritidsudvalg i processen i det omfang, det kan skabe mening.

Politisk proces for kommuneplantillægget

- **Juni 2023 - UVK, ØU, KB: Igangsætning KPT for landsbyer**
- **Oktober 2023 - UVK: Status KPT for landsbyer**
  - Status på opdeling af lokalområder
  - Forslag til rækkefølge på processer i lokalområderne
  - Skabelon for beskrivelse af udviklingsretning / forventet slutprodukt
- **Februar 2024 - UVK: Status KPT for landsbyer**
  - Indhold: De beskrivelser, der er udarbejdet
  - Læring fra processen med dem
  - Det videre forløb
- **Februar 2024 - Temamøde KB: Status KPT for landsbyer**
  - Indhold: De beskrivelser, der er udarbejdet
  - Læring fra processen med dem
  - Det videre forløb
- **April 2024 - UVK: Opsamling på temamødets drøftelser**
- **Juni 2024 - UVK: Status KPT landsbyer**
  - Indhold: De beskrivelser, der er udarbejdet
  - Læring fra processen med dem
  - Det videre forløb
- **December 2024 - UVK, ØU, KB: Vedtagelse af forslag til KPT for landsbyer**
- **Januar – februar 2025: Offentlig høring**
- **Marts – april 2025: Behandling af bemærkninger**
- **Maj 2025 – UVK, ØU, KB: Vedtagelse af KPT for landsbyer**

Input fra Det Fælles Landdistriktsråd

Hvilke **potentialer** ser Det Fælles Landdistriktsråd? Hvilke **udfordringer**?

Kan Det Fælles Landdistriktsråd **understøtte arbejdet** med beskrivelse af udviklingsretning for hvert lokalområde? **Hvordan?**

- Noter under mødet
- xx
- xx
- xx